

ଏକ୍ସକର୍ଟସ୍ ଲିମିଟେଡ୍ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ

ବନାମ

କଲେକ୍ଟର ଅଫ୍ ସେକ୍ସୁଆଲ ଏକ୍ସାଇଜ୍, ଚଣ୍ଡୀଗଡ଼

ମାର୍ଚ୍ଚ 12, 2003

[ସମ୍ବନ୍ଧ ଶାସ୍ତ୍ର ମହତ୍ତ୍ବ କାଦରୀ ଏବଂ ଅଶୋକ ଭାନୁ, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିସ୍ତୟ]

କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଉତ୍ପାଦ ଶୁଳ୍କ ଅଧିନିୟମ, 1944:

ଧାରା 4(1)(d)(ii) - ଉତ୍ପାଦ ଶୁଳ୍କ - ଉତ୍ପାଦ ଶୁଳ୍କ ଲାଗୁ ହେଉଥିବା ସାମଗ୍ରୀଗୁଡ଼ିକର ମୂଲ୍ୟାୟନ - ମହଜୁଦକାରୀ ରିହାତି ଏବଂ ଉପ-ମହଜୁଦକାରୀ ରିହାତି ମଧ୍ୟରେ ପାର୍ଥକ୍ୟ ରିହାତିକୁ ମହଜୁଦକାରୀମାନଙ୍କୁ ହସ୍ତାନ୍ତର କରାଯାଇଛି - ଉପ-ମହଜୁଦକାରୀମାନଙ୍କୁ ବିକ୍ରି ହୋଇଥିବା ସାମଗ୍ରୀଗୁଡ଼ିକର ଅବକାରୀ ଟିକସ ମୂଲ୍ୟ ଆକଳନ କରିବାରେ ଛାଡ଼ - କରଦାତା, ଟ୍ରାକ୍ଟରର ଯନ୍ତ୍ରାଂଶ ଏବଂ ଆନୁଷଙ୍ଗିକ ସାମଗ୍ରୀର ନିର୍ମାତା - ଏହାର ଉତ୍ପାଦର 60% ମହଜୁଦକାରୀମାନଙ୍କୁ 27.5% ରିହାତି ଦରରେ ଏବଂ 40% ସିଧାସଳଖ ଉପ-ମହଜୁଦକାରୀମାନଙ୍କୁ 25% ରିହାତି ଦରରେ ବିକ୍ରି କରିବା - ମହଜୁଦକାରୀମାନଙ୍କୁ 2.5% ପାର୍ଥକ୍ୟ ପ୍ରଦାନ କରିବା - ପାର୍ଥକ୍ୟ ରିହାତି ପ୍ରଦାନ ନକରିବାକୁ କରଦାତାଙ୍କୁ ଜାରି କରାଯାଇଥିବା ବିଜ୍ଞପ୍ତି - ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରାଯାଇଥିଲା, ଅଞ୍ଚଳ ମହଜୁଦକାରୀମାନଙ୍କୁ କରଦାତାଙ୍କ ଦ୍ଵାରା 2.5% ପାର୍ଥକ୍ୟ ପ୍ରଦାନକୁ ଉପେକ୍ଷା କରିବା ଉଚିତ୍ ଥିଲା କାରଣ ଏହା ଉପ-ମହଜୁଦକାରୀମାନଙ୍କୁ ଦିଆଯାଉଥିବା ରିହାତି ନୁହେଁ ଏବଂ ଏହାକୁ ବିବେଚନା କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ - ଏହାକୁ ଅଞ୍ଚଳ ମହଜୁଦକାରୀମାନଙ୍କୁ ଦିଆଯାଇଥିବା ରିହାତି ଭାବରେ ମଧ୍ୟ ବିବେଚନା କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ଯଦିଓ ଏହା ସେମାନଙ୍କୁ ଦିଆଯାଇଥିଲା କାରଣ ଏହା ସେମାନଙ୍କୁ ବିକ୍ରି ହୋଇଥିବା ଟ୍ରାକ୍ଟର ସହିତ ଜଡ଼ିତ ନୁହେଁ - ଏହା ମହଜୁଦକାରୀମାନଙ୍କୁ ସମସ୍ତ ଟ୍ରାକ୍ଟର ବିକ୍ରୟ ଏବଂ ମହଜୁଦକାରୀମାନଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦେଶରେ ଉପ-ମହଜୁଦକାରୀଙ୍କୁ 40% ଟ୍ରାକ୍ଟର ପ୍ରେରଣ କରିବା ମାମଲା ନୁହେଁ - ସମସ୍ତ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ, ଉପ-ମହଜୁଦକାରୀମାନଙ୍କୁ ଟ୍ରାକ୍ଟର ବିକ୍ରୟ ଭିନ୍ନ ଅଟେ ଏବଂ ମହଜୁଦକାରୀମାନଙ୍କୁ ବିକ୍ରୟ ଠାରୁ ସ୍ଵାଧୀନ ଅଟେ - ଏହି ଯୁକ୍ତି ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଯେ ମହଜୁଦକାରୀମାନଙ୍କୁ ପାରିତୋଷିକ ଭାବରେ ପାର୍ଥକ୍ୟକୁ ପଠାଯାଇଥିଲା, ଅନ୍ୟଥା ମଧ୍ୟ, ଉପ-ଶୁଣ୍ଠ (ii) ଏକ ଅନୁମତିପ୍ରାପ୍ତ ଛାଡ଼ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ପାର୍ଥକ୍ୟ ରିହାତିକୁ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ।

ଏସ୍କୋର୍ଟ୍ସ ଲିମିଟେଡ୍ ବନାମ ସି. ସି. ଇ.

ଶେଷସାଥୀ ପେପର ଆଣ୍ଡ ବୋର୍ଡିଂ ଲିମିଟେଡ୍ ବନାମ କଲେକ୍ଟର ଅଫ୍ ସେଣ୍ଟ୍ରାଲ ଏଣ୍ଟ୍ରାଇଜ୍; 47 E.L.T. 202 ଉପରେ ନିର୍ଭର କରାଯାଇଥିଲା ।

ଦେଖାନୀ ଅପିଲୀୟ ଅଧିକାରିତା: ଦେଖାନୀ ଅପିଲ ସଂଖ୍ୟା 12009-12042/1995 ।

F.O.ସଂଖ୍ୟା 421-454/1993-Aରେ A. ସଂଖ୍ୟା E/2629/83-A ଏବଂ 33 ଅନ୍ୟମାନେ, ରେ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଅବକାରୀ ସୀମା ଶୁଳ୍କ ଏବଂ ସୁନା (ନିୟନ୍ତ୍ରଣ) ଅପିଲୀୟ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ, ନୂଆଦିଲ୍ଲୀର 30.8.1993 ତାରିଖର ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶରୁ ।

ଅପିଲକାରୀମାନଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ଏ. ଆର୍. ମାଧବ ରାଓ, ସୁଶ୍ରୀ ବିନା ଗୁପ୍ତା, ଆଲୋକ ଯାଦବ, ସୁଶ୍ରୀ ବନିତା ଭାର୍ଗବ ।

ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ଅନୁପ ଜି. ଚୌଧୁରୀ, ଦିଲୀପ ଚଣ୍ଡନ, ସୁଶ୍ରୀ ଜୁନ୍ ଚୌଧୁରୀ ଏବଂ ବି. କୃଷ୍ଣ ପ୍ରସାଦ ।

ନ୍ୟାୟାଳୟର ନିମ୍ନଲିଖିତ ଆଦେଶ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା:

ନ୍ୟାୟାଧୀଶ ସୟଦ ଶାହ ମହମ୍ମଦ କାଦରୀଙ୍କ ଦ୍ଵାରା । କରଦାତାଙ୍କ ଦ୍ଵାରା [ମେସର୍ସ ଏସ୍କୋର୍ଟ୍ସ ଲିମିଟେଡ୍ ଏବଂ ମେସର୍ସ ରେଟଜେ (ଇଣ୍ଡିଆ) ଲିମିଟେଡ୍], ଏହି ଅପିଲଗୁଡ଼ିକ, ଅଗଷ୍ଟ 30, 1993 ତାରିଖର ଅପିଲ ସଂଖ୍ୟା 421-454/1993 ରେ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଅବକାରୀ ସୀମା ଶୁଳ୍କ ଏବଂ ସୁନା (ନିୟନ୍ତ୍ରଣ) ଅପିଲୀୟ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ, ନୂଆଦିଲ୍ଲୀର ଆଦେଶରୁ ଆସିଅଛି ।

ବିଚାର ପାଇଁ ଉଦ୍ଧାପିତ ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ପ୍ରସଙ୍ଗଟି ହେଉଛି: କରଦାତାଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ମହଜୁଦକାରୀମାନଙ୍କୁ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ମହଜୁଦକାରୀ ରିହାତି ଏବଂ ଉପ-ମହଜୁଦକାରୀ ରିହାତି ମଧ୍ୟରେ ପାର୍ଥକ୍ୟ ରିହାତି, ଉପ-ମହଜୁଦକାରୀଙ୍କୁ ବିକ୍ରି ହୋଇଥିବା ସାମଗ୍ରୀର ଉତ୍ପାଦ ଶୁଳ୍କ ମୂଲ୍ୟ ଆକଳନ କରିବାରେ ସ୍ତ୍ରାସଯୋଗ୍ୟ କି?

କରଦାତାମାନେ ମୋଟର ଯାନ, ଟ୍ରାକ୍ଟର, ଟ୍ରେଲର୍ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସ୍ଥିର/ଡିଜେଲ ଇଞ୍ଜିନ୍ ଗୁଡ଼ିକର ଯନ୍ତ୍ରାଂଶ ଏବଂ ଆନୁଷଙ୍ଗିକ ସାମଗ୍ରୀ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରନ୍ତି । ପ୍ରଶ୍ନରେ ଥିବା ସାମଗ୍ରୀଗୁଡ଼ିକ ହେଉଛି ଟ୍ରାକ୍ଟର । ସମ୍ପୃକ୍ତ ଅବଧୂରେ, କରଦାତାଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ନିର୍ମିତ ଟ୍ରାକ୍ଟରଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରୁ 60 ପ୍ରତିଶତ କରଦାତାଙ୍କୁ 27.5 ପ୍ରତିଶତ ରିହାତି ଦରରେ ଏବଂ 40 ପ୍ରତିଶତ କରଦାତାଙ୍କୁ 25 ପ୍ରତିଶତ ରିହାତି ଦରରେ ବିକ୍ରି କରାଯାଇଥିଲା । କରଦାତାମାନଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ମହଜୁଦକାରୀମାନଙ୍କୁ 2.5

ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ପାର୍ଥକ୍ୟ ରିହାତି ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା । ଉପ-ମହକୁଦକାରୀମାନଙ୍କୁ ବିକ୍ରି ହୋଇଥିବା ଟ୍ରାକ୍ଟରଗୁଡ଼ିକର ଉତ୍ପାଦ ଶୁଳ୍କ ମୂଲ୍ୟରେ ଉପନୀତ ହେବା ପାଇଁ ସେହି ମୂଲ୍ୟର ଛାଡ଼ ହିଁ ଏହି ଅପିଲଗୁଡ଼ିକରେ ପ୍ରଶ୍ନରେ ବିଦ୍ୟମାନ ଅଟେ । କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଉତ୍ପାଦ ଶୁଳ୍କ ବିଭାଗର ସହକାରୀ ଜିଲ୍ଲାପାଳ ଏକ କାରଣ ଦର୍ଶାଅ ଅଧିସୂଚନା ଜାରି କରି ଆଇନଗତ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲେ ଯେ କାହିଁକି ପାର୍ଥକ୍ୟ ରିହାତି ମଞ୍ଜୁର କରାଯିବା ଉଚିତ୍ ନୁହେଁ । ଶେଷରେ ସେ ପାର୍ଥକ୍ୟ ରିହାତି ଛାଡ଼ କରିବାକୁ ଅନୁମତି ପ୍ରଦାନ କରିନଥିଲେ । ଟିକସଦାତାମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦାଖଲ ଅପିଲ ଉପରେ, କେତେକ ମାମଲାରେ ଜିଲ୍ଲାପାଳ (ଅପିଲ) ମତ ପୋଷଣ କରିଥିଲେ ଯେ ପାର୍ଥକ୍ୟ ରିହାତି ଏକ ଗ୍ରହଣୀୟ ଛାଡ଼ ଥିଲା, କିନ୍ତୁ ଅନ୍ୟ ଅପିଲ ଗୁଡ଼ିକରେ ସେ ଏକ ଭିନ୍ନ ଉପସଂହାରରେ ଉପନୀତ ହୋଇଥିଲେ । ସେହି ଆଦେଶ ବିରୁଦ୍ଧରେ, ସୀମା ଶୁଳ୍କ, ଉତ୍ପାଦ ଶୁଳ୍କ ଏବଂ ସୁନା (ନିୟନ୍ତ୍ରଣ) ଅପିଲୀୟ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ (ସଂକ୍ଷେପରେ, 'ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ') ନିକଟରେ ଉଭୟ କରଦାତା ତଥା ରାଜସ୍ୱ ଅପିଲ ଗୁଡ଼ିକ ଦାଖଲ କରିଥିଲେ । ଏହି ଅପିଲ ଗୁଡ଼ିକରେ ଆକ୍ଷେପିତ ଆଦେଶ ଦ୍ୱାରା, ଜିଲ୍ଲାପାଳ (ଅପିଲ) କି ନିର୍ଦ୍ଦେଶକୁ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ କାଏମ କରିଥିଲେ, ଯାହା ପାର୍ଥକ୍ୟ ରିହାତି ଛାଡ଼ ପାଇଁ ଅନୁମତି ପ୍ରଦାନ କରିବାକୁ ମନା କରିଦେଇଥିଲେ ଏବଂ ପାର୍ଥକ୍ୟ ରିହାତି ଛାଡ଼ ପାଇଁ ଅନୁମତି ପ୍ରଦାନ କରିଥିବା ଜିଲ୍ଲାପାଳ (ଅପିଲ) କି ଆଦେଶକୁ ଖାରଜ କରିଦେଇଥିଲେ । ତେଣୁ, କରଦାତାମାନେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଅପିଲ କରିଥିଲେ ।

ଉତ୍ପାଦ ଶୁଳ୍କ ଲାଗୁ କରିବା ପାଇଁ, କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଉତ୍ପାଦ ଶୁଳ୍କ ଅଧିନିୟମ, 1944 ର ଧାରା 4 ରେ ଥିବା ନୀତି ଅନୁଯାୟୀ ସାମଗ୍ରୀଗୁଡ଼ିକର ମୂଲ୍ୟାୟନ କରାଯାଏ, ଯାହା ଆମର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପାଇଁ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ଥିବା ନିମ୍ନରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି:

"ଧାରା 4 - ଉତ୍ପାଦ ଶୁଳ୍କ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ପାଇଁ ଉତ୍ପାଦ ଶୁଳ୍କ ଲାଗୁ ହେଉଥିବା ସାମଗ୍ରୀ ଗୁଡ଼ିକର ମୂଲ୍ୟାୟନ - (1) ଯେଉଁଠାରେ ଏହି ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ, ମୂଲ୍ୟ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଯେକୌଣସି ଉତ୍ପାଦ ଶୁଳ୍କ ଲାଗୁ ହେଉଥିବା ସାମଗ୍ରୀ ଉପରେ ଉତ୍ପାଦ ଶୁଳ୍କ ଲାଗୁ ହୁଏ, ଏହି ଧାରାର ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ, ସେହି ମୂଲ୍ୟକୁ ବିବେଚନା କରାଯିବ-

(a) ତାହାର ସାଧାରଣ ମୂଲ୍ୟ, ଅର୍ଥାତ୍, ଯେଉଁ ମୂଲ୍ୟରେ ଏପରି ଦ୍ରବ୍ୟ ସାଧାରଣତଃ କରଦାତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଜଣେ କ୍ରେତାଙ୍କୁ ପାଇକାରୀ କାରବାର ସମୟରେ, ଅପସାରଣ ସମୟରେ ଏବଂ ସ୍ଥାନରେ ବିତରଣ ପାଇଁ ବିକ୍ରି କରାଯାଇଥାଏ, ଯେଉଁଠାରେ କ୍ରେତା ଜଣେ ସମ୍ପର୍କୀୟ ବ୍ୟକ୍ତି ନୁହେଁ ଏବଂ ସେହି ବିକ୍ରୟ ପାଇଁ ମୂଲ୍ୟ ଏକମାତ୍ର ବିଚାର ଅଟେ:

XXX

XXX

XXX

XXX

(d) କୌଣସି ଉତ୍ପାଦ ଶୁଳ୍କ ଲାଗୁ ହେଉଥିବା ସାମଗ୍ରୀ ସମ୍ବନ୍ଧରେ 'ମୂଲ୍ୟ', -

(i) ଯେଉଁଠି ଜିନିଷଗୁଡ଼ିକୁ ପ୍ୟାକ୍ ହୋଇଥିବା ଅବସ୍ଥାରେ ହଟାଇବା ସମୟରେ ବିତରଣ କରାଯାଇଥାଏ, ସେଥିରେ ଏପରି ପ୍ୟାକିଂର ମୂଲ୍ୟ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଥାଏ, କେବଳ ସେହି ପ୍ୟାକିଂର ମୂଲ୍ୟ ବ୍ୟତୀତ ଯାହା ଦୀର୍ଘସ୍ଥାୟୀ ପ୍ରକୃତିର ଏବଂ କ୍ରେତାଙ୍କ ଦ୍ଵାରା କରଦାତାଙ୍କୁ ଫେରସ୍ତ ଯୋଗ୍ୟ ହୋଇଥାଏ ।

ବ୍ୟାଖ୍ୟା ଏହି ଉପ-ଖଣ୍ଡରେ, 'ପ୍ୟାକିଂ' ଅର୍ଥ ହେଉଛି ଖୋଳ, ଡବା, ସୁତାକଣ୍ଡା, ପିନ୍, ନଟେଇ, କଣ୍ଡାନଳୀ କିମ୍ବା ଗୁଡାଇବାକୁ ଥିବା କାଗଜ ବିମ୍ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଜିନିଷ ଯେଉଁଥିରେ କିମ୍ବା ଯାହା ଦ୍ଵାରା ଉତ୍ପାଦ ଶୁଳ୍କ ଲାଗୁ ହେଉଥିବା ସାମଗ୍ରୀ ଗୁଡ଼ିକୁ ଆବୃତ, ଧାରଣ କିମ୍ବା ଗୁଡ଼ାଯାଇଥାଏ ।

(ii) ଏପରି ଦ୍ରବ୍ୟ ଉପରେ ପ୍ରଦେୟ ଉତ୍ପାଦ ଶୁଳ୍କ, ବିକ୍ରୟ ଟିକସ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଟିକସ, ଯଦି ଥାଏ, ର ପରିମାଣ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରେ ନାହିଁ ଏବଂ ଏପରି ନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ଯାହା କରାଯାଇପାରିବ, ବାଣିଜ୍ୟ ରିହାତି (ଏପରି ରିହାତି କୌଣସି ହିସାବ ଖାତାରେ ଫେରସ୍ତଯୋଗ୍ୟ ନୁହେଁ) ବିକ୍ରୟ ପାଇଁ ବିକ୍ରି ହୋଇଥିବା କିମ୍ବା ବୁକ୍ତିନାମା ହୋଇଥିବା ଦ୍ରବ୍ୟ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ହଟାଇବା ସମୟରେ ପାଇକାରୀ ବାଣିଜ୍ୟର ସାଧାରଣ ଅଭ୍ୟାସ ଅନୁଯାୟୀ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇଛି ।

ଉପରୋକ୍ତ ଧାରାକୁ ଅନୁଧ୍ୟାନ କରିବା ଦ୍ଵାରା ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ହୋଇଥାଏ ଯେ, ଯେଉଁ କ୍ଷେତ୍ରରେ ମୂଲ୍ୟ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଉତ୍ପାଦ ଶୁଳ୍କ ଲାଗୁ ହେଉଥିବା ସାମଗ୍ରୀ ଗୁଡ଼ିକ ଉପରେ ଉତ୍ପାଦ ଶୁଳ୍କ ଲାଗୁ ହୋଇଥାଏ, ସେହି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏହାର ସାଧାରଣ ମୂଲ୍ୟ, ଅର୍ଥାତ୍, ଯେଉଁ ମୂଲ୍ୟରେ ଏପରି ସାମଗ୍ରୀ ସାଧାରଣତଃ କରଦାତାଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ପାଇକାରୀ ବାଣିଜ୍ୟ ସମୟରେ କ୍ରେତାଙ୍କୁ ଅପସାରଣ ସମୟରେ ଏବଂ ସ୍ଥାନରେ ବିତରଣ ପାଇଁ ବିକ୍ରୟ କରାଯାଏ, ତାହାକୁ ସାମଗ୍ରୀର ଉତ୍ପାଦ ଶୁଳ୍କ ମୂଲ୍ୟ ଭାବରେ ବିବେଚନା କରାଯାଏ, ଯେଉଁଠାରେ କ୍ରେତା ଜଣେ ସମ୍ପର୍କିତ ବ୍ୟକ୍ତି ନୁହଁନ୍ତି ଏବଂ ବିକ୍ରୟ ପାଇଁ ମୂଲ୍ୟ ଏକମାତ୍ର ବିବେଚନା ଅଟେ । ସ୍ପଷ୍ଟତଃ, ଏହି ମାମଲାରେ ମହକୁଦକାରୀ କିମ୍ବା ଉପ-ମହକୁଦକାରୀମାନଙ୍କୁ ସମ୍ପୃକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତି ଭାବରେ ବିବେଚନା କରାଯାଏ ନାହିଁ । ଏହା ମଧ୍ୟ ଏକ ସାଧାରଣ ଆଧାର ଯେ ସାମଗ୍ରୀର ବିକ୍ରୟ ପାଇଁ ମୂଲ୍ୟ ହେଉଛି ଏକମାତ୍ର ବିଚାର । ଯେହେତୁ

ପାଇକାରୀ କାରବାର ସମୟରେ କରଦାତାମାନେ ମହଜୁଦକାରୀମାନଙ୍କୁ ଟ୍ରାଙ୍କର ବିକ୍ରି କରୁଥିଲେ, ତେଣୁ ହଟାଇବା ଜାଗା ଏବଂ ସମୟରେ ଏବଂ ସ୍ଥାନରେ ମୂଲ୍ୟ ତାଲିକାରେ ଦର୍ଶାଯାଇଥିବା ମୂଲ୍ୟ ଉପରେ 27.5 ପ୍ରତିଶତ ରିହାତି ଦିଆଯାଇଥିଲା, ତେଣୁ ମହଜୁଦକାରୀଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଟ୍ରାଙ୍କର ସାଧାରଣ ମୂଲ୍ୟ ତାଲିକାରେ ରିହାତି (27.5 ପ୍ରତିଶତ) କମ୍ ହେବ । ଉପ-ମହଜୁଦକାରୀଙ୍କ ସମ୍ବନ୍ଧରେ, ମୂଲ୍ୟ ତାଲିକାରେ ଦର୍ଶାଯାଇଥିବା ମୂଲ୍ୟ ଉପରେ ପଚାଶ ପ୍ରତିଶତ ରିହାତି ସହିତ ଟ୍ରାଙ୍କର ବିକ୍ରି କରାଯାଇଥିଲା, ତେଣୁ, ସେମାନଙ୍କର ସାଧାରଣ ମୂଲ୍ୟ ଟ୍ରାଙ୍କର ମୂଲ୍ୟ ତାଲିକାରେ ଦର୍ଶାଯାଇଥିବା ମୂଲ୍ୟର ପଚାଶ ପ୍ରତିଶତ କମ୍ ରିହାତି ହେବ ।

ତଥାପି, କରଦାତାମାନଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ହାଜର ହୋଇଥିବା ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତା ଶ୍ରୀ ଏ. ଆର୍. ମାଧବ ରାଓ ଉପଧାରା (4) ର ଖଣ୍ଡ (d) ରେ 'ମୂଲ୍ୟ' ଶବ୍ଦର ସଂଜ୍ଞା ପ୍ରତି ଆମର ଧ୍ୟାନ ଆକର୍ଷଣ କରିଥିଲେ, ଯାହା ଉପରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି ଏବଂ ଯୁକ୍ତି ଦର୍ଶାଇଥିଲେ ଯେ ଯେହେତୁ କରଦାତାମାନେ ଅଞ୍ଚଳ ମହଜୁଦକାରୀମାନଙ୍କୁ ପାର୍ଥକ୍ୟ ରିହାତି ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ, ତେଣୁ ଖଣ୍ଡ (d) ର ଉପ-ଖଣ୍ଡ (ii) ଅନୁଯାୟୀ ବାଣିଜ୍ୟ ରିହାତିର ଅଂଶ ଭାବରେ ଏହାକୁ ଛାଡ଼ କରାଯିବା ଉଚିତ୍ ।

ସେହି ଉପ-ଖଣ୍ଡରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି ଯେ କୌଣସି ଉତ୍ପାଦ ଶୁଳ୍କ ଲାଗୁ ହେଉଥିବା ସାମଗ୍ରୀ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଉତ୍ପାଦ ଶୁଳ୍କ, ବିକ୍ରୟ ଟିକସ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଟିକସ, ଯଦି କିଛି ଥାଏ, ମୂଲ୍ୟରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ନୁହେଁ ଏବଂ ଏପରି ନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ, *ବିକ୍ରୟ ପାଇଁ ବିକ୍ରି ହୋଇଥିବା କିମ୍ବା ବୁକ୍ତି ହୋଇଥିବା ଦ୍ରବ୍ୟ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ହଟାଇବା ସମୟରେ ପାଇକାରୀ ବାଣିଜ୍ୟର ସାଧାରଣ ଅଭ୍ୟାସ ଅନୁଯାୟୀ ଅନୁମତିପ୍ରାପ୍ତ ବାଣିଜ୍ୟ ରିହାତି ଅଧୀନରେ ରହିଥାଏ* । ଆମେ ପୂର୍ବରୁ ଉପରେ ସୂଚାଇ ଦେଇଛୁ ଯେ ମହଜୁଦକାରୀମାନଙ୍କ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଉକ୍ତ ଖଣ୍ଡ ଅନୁଯାୟୀ ଅନୁମୋଦିତ ଛାଡ଼ ହେଉଛି 27.5 ପ୍ରତିଶତ ଏବଂ ସେମାନଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏହାକୁ ଛାଡ଼ ଭାବରେ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇଥିଲା । ଉପ-ମହଜୁଦକାରୀମାନଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ, ଯେହେତୁ ସେମାନଙ୍କୁ ପଚାଶ ପ୍ରତିଶତ ରିହାତି ଦିଆଯାଇଥିଲା, ତେଣୁ ଟ୍ରାଙ୍କରଗୁଡ଼ିକର ସାଧାରଣ ମୂଲ୍ୟରେ ପହଞ୍ଚିବା ପାଇଁ ଏହାକୁ ଛାଡ଼ଯୋଗ୍ୟ ବୋଲି ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିଲା । ଅଞ୍ଚଳ ମହଜୁଦକାରୀମାନଙ୍କୁ କରଦାତାଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଦିଆଯାଇଥିବା 2.5 ପ୍ରତିଶତ ପାର୍ଥକ୍ୟ ରିହାତିକୁ ସଠିକ୍ ଭାବରେ ଅଣଦେଖା କରାଯାଇଥିଲା କାରଣ ଏହା ନୁହେଁ ଏବଂ ଏହାକୁ ଉପ-ମହଜୁଦକାରୀମାନଙ୍କୁ ଦିଆଯାଇଥିବା ରିହାତି ଭାବରେ ବିବେଚନା କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ଏବଂ ଏହା କେବେ ମଧ୍ୟ କରଦାତାଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ହୋଇନାହିଁ । ଯଦିଓ ସେମାନଙ୍କୁ ଏହା

ଦିଆଯାଇଥିଲା ଏହାକୁ ଅଞ୍ଚଳର ମହଜୁଦକାରୀମାନଙ୍କୁ ଦିଆଯାଇଥିବା ରିହାତି ଭାବରେ ମଧ୍ୟ ବିବେଚନା କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ କାରଣ ଏହା ସେମାନଙ୍କୁ ବିକ୍ରି ହୋଇଥିବା ଟ୍ରାକ୍ଟର ସହିତ ଜଡ଼ିତ ନୁହେଁ ବରଂ ଉପ-ମହଜୁଦକାରୀମାନଙ୍କୁ ବିକ୍ରି ହୋଇଥିବା ଟ୍ରାକ୍ଟର ସହିତ ଜଡ଼ିତ ଅଟେ ।

ଶ୍ରୀ ଏ. ଆର୍. ମାଧବ ରାଓଙ୍କ ପରବର୍ତ୍ତୀ ଉପସ୍ଥାପନ ଯେ ଉପ-ମହଜୁଦକାରୀମାନଙ୍କୁ ମହଜୁଦକାରୀଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦେଶରେ ମନୋନୀତ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ସେଥିପାଇଁ, ପାର୍ଥକ୍ୟ ରିହାତିକୁ ମହଜୁଦକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ରିହାତି ଭାବରେ ବିବେଚନା କରାଯିବ ଏବଂ ଉପ-ମହଜୁଦକାରୀମାନଙ୍କୁ ବିକ୍ରୟକୁ ମହଜୁଦକାରୀମାନଙ୍କୁ ବିକ୍ରୟ ଭାବରେ ବିବେଚନା କରାଯିବ, ଏହା ଉପରେ ଦର୍ଶାଯାଇଥିବା ତଥ୍ୟରୁ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ, ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ଯେ ମହଜୁଦକାରୀ ଏବଂ ଉପ-ମହଜୁଦକାରୀମାନେ ପାଇକାରୀ କ୍ରେତାମାନଙ୍କ ଦୁଇଟି ଭିନ୍ନ ବର୍ଗ ଅଟନ୍ତି । ଏହା ମହଜୁଦକାରୀମାନଙ୍କୁ ସମସ୍ତ ଟ୍ରାକ୍ଟର ବିକ୍ରି କରିବା ଏବଂ ମହଜୁଦକାରୀଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ କ୍ରମେ ଉପ-ମହଜୁଦକାରୀମାନଙ୍କୁ ଚାଲିଶ ପ୍ରତିଶତ ଟ୍ରାକ୍ଟର ପଠାଇବା ମାମଲା ନୁହେଁ । ସମସ୍ତ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଉପ-ମହଜୁଦକାରୀମାନଙ୍କୁ ଟ୍ରାକ୍ଟର ବିକ୍ରୟ ଅଲଗା ଅଟେ ଏବଂ ମହଜୁଦକାରୀମାନଙ୍କୁ ବିକ୍ରୟ ଠାରୁ ସ୍ୱାଧୀନ ଅଟେ ।

ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ ନିକଟରେ ଉଦ୍ଧାପିତ ଯୁକ୍ତିରୁ, କରଦାତାମାନଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ଏହା ଅନୁରୋଧ କରାଯାଇଥିବା ପରି ମନେହୁଏ ଯେ ସେମାନଙ୍କ ମହଜୁଦକାରୀମାନଙ୍କୁ ଅଧିକ ରିହାତି ଏବଂ ଉପ-ମହଜୁଦକାରୀମାନଙ୍କୁ କମ୍ ରିହାତି ମଧ୍ୟରେ ପାର୍ଥକ୍ୟକୁ ପାରିତୋଷିକ ଭାବରେ ମହଜୁଦକାରୀମାନଙ୍କୁ ହସ୍ତାନ୍ତର କରିଥିଲେ । ଯଦି ତାହା ଯୁକ୍ତି ହୋଇଥାଏ, ତା'ହେଲେ ମଧ୍ୟ, ଗ୍ରହଣୀୟ ଛାଡ଼ ଭାବେ ଉପ-ଖଣ୍ଡ (ii) ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ପାର୍ଥକ୍ୟ ରିହାତି ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । [ଦେଖନ୍ତୁ: *ସେଶାସାଢ଼ି ପେପର ଆଣ୍ଡ ବୋର୍ଡ଼ିଂ ଲିମିଟେଡ୍ ବନାମ କଲେକ୍ଟର ଅଫ୍ ସେଣ୍ଟ୍ରାଲ ଏଣ୍ଡାୟାର୍*, (47 E.L.T.202)]

ଉପରୋକ୍ତ କାରଣରୁ, କରଦାତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଉପ-ମହଜୁଦକାରୀମାନଙ୍କୁ ବିକ୍ରି କରାଯାଇଥିବା ଟ୍ରାକ୍ଟରଗୁଡ଼ିକର ଉତ୍ପାଦ ଶୁଳ୍କ ମୂଲ୍ୟ ଗଣନା କରିବାରେ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ ଦ୍ୱାରା ଛାଡ଼ ଭାବରେ ପାର୍ଥକ୍ୟ ରିହାତିକୁ ସଠିକ୍ ଭାବରେ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇ ନାହିଁ । ଅପିଲଗୁଡ଼ିକ ବିଫଳ ହୋଇଛି ଏବଂ ସେହି ଅନୁଯାୟୀ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ବ୍ୟୟ ସହିତ ଖାରଜ କରିଦିଆଯାଇଛି ।

ଆର୍. ପି.

ଅପିଲଗୁଡ଼ିକ ଖାରଜ କରାଯାଇଛି ।

ଅସ୍ଥୀକରଣ

“ଉପଭାଷା ରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ ।”

ଭାଷାନ୍ତର:

ସୁଶ୍ରୀ ସଙ୍ଗୀତା ଲେଙ୍କା,

ଅନୁବାଦିକା,

ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ